

Resume

Natura 2000 område nr. 139 Øvre Mølleådal, Fure Sø og Frederiksdal Skov

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området indeholder den øvre del af Mølleådalen med vandløbet Hestetangs Å/Vassingerødløbet, de store søer Furesø, Farum Sø, Bastrup Sø og Buresø, adskillige moser samt løvskovene Ganløse Eged, Terkelskov og Frederiksdal Skov. Bastrup Sø er Mølleåsystemets kildesø. Området består af Habitatområde 123 og Fuglebeskyttelsesområde 109.

Ved den vestlige ende af Farum Sø ligger Farum Sortemose. Tidligere var der i mosen åbne enge og kær, der anvendtes til græsning og høslæt; i dag er den mange steder stærkt tilgroet med pil og birk. Syd for søen ligger Sækken, der består af birke-ellesump og lysåbne moseområder med hængesæk.

Vaserne er et moseområde dannet ved Furesøens største vig, Store Kalv. Mosen består af tørvegrave, enge, rørskovsarealer og navnlig af ellesumpe iblandet birk og pil. Sumpene har bevaret et urskovsagtigt præg med træernes høje rodnet ude i vandet og mange væltede stammer.

Vigtigste naturværdier

Området er udpeget for at beskytte 15 naturtyper og levesteder for 7 arter. De syv arter er Skæv Vindelsnegl, Sumpvindelsnegl, Lys Skivevandkalv, Stor Vandsalamander, Stor Kærguldsmed samt fuglearterne Rørhøg og Plettet Rørvagtel. Naturtyperne er søtyperne kransnålgesøer, brune søer og naturligt næringsrige søer, vandløb, en række skovnaturtyper (bl.a. bøgeskove på muldbund, bøgeskove på morbund uden kristtorn samt elle- og askeskove) samt en række lysåbne naturtyper (bl.a. kalkoverdrev, surt overdrev, hængesæk, rigkær og kildevæld).

Små søerne, som ligger mellem Bastrup Sø og Buresø, er et særdeles fint rigkærområde med stor artsrigdom og sjældne plantearter som f.eks. Melet Kodriver og Leverurt samt i hundredvis af Maj-Gøgeurt.

I Vaserne ligger Olsens Sø, som er en mindre sø med rimeligt klart vand og en yderst veludviklet undervandsvegetation med blandt andet Blærerod og Krans-Tusindblad. I Buresø vokser den sjældne vandplante Stor Najade. Og Farum Sortemose er voksested for den sjældne Tørve-Viol.

Trusler mod områdets naturværdier

Der er foretaget en tilstandsvurdering for de fleste af områdets naturtyper, og truslerne mod udpegningsgrundlaget er registreret.

Mange af de naturtyper, som området er udpeget for at beskytte, vurderes at være påvirket af atmosfærisk kvælstofdeponering (eutrofiering). Flere steder er der problemer som følge af tilgroning pga. manglende afgræsning ligesom afvanding og invasive arter er en trussel for naturværdierne flere steder i området. Intensiv skovdrift kan medføre, at skovnaturtyper forringes eller ødelægges, eller at skovnaturtyper konverteres til skovnaturtyper, der ikke er omfattet af habitatdirektivet.

Målsætning og indsats

I området er der særlig fokus på det varierede å-dals-landskab med søer, lysåbne naturtyper og skov. De truede naturtyper kalkoverdrev, surt overdrev og rigkær er små og isolerede. Derfor søges naturtypernes areal udvidet, så der skabes økologiske forbindelser. De truede arter lys skivevandkalv, stor kærguldsmed og plettet rørvagtel prioriteres højt.

Indsats

Oversigt over væsentlige indsatser til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke anvendt
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter		X		
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger		X		
Ekstensiv drift Fx indførsel eller opretholdelse af græsning, høslet mm.	X			
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)				X
Reducere forstyrrelser Fx færdsel, sejlads og jagt		X		
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder		X		

Indsatsen vil helt overvejende dreje sig om sikring af og/eller genindføre lysåbne forhold ved rydning af opvækst og drift (græsning) af naturtyperne samt gennemføre en indsats over for invasive plantearter. For nogle vandafhængige naturtyper vil det desuden være afgørende at sikre en forbedret hydrologi, ligesom der skal sikres gode levesteder for f.eks. Stor vandsalamander. De lysåbne naturtyper sikres og kalk-overdrev, surt overdrev samt rigkær udvides med op til 50%, hvor det naturmæssigt er muligt. Endelig udføres en særlig indsats for truede arter ved at sikre uforstyrrede levesteder for plettet rørvagtel og velegnede levesteder for stor kærguldsmed og lys skivevandkalv.

Indsatsen for skovene vil helt overvejende dreje sig om beskyttelse af skovarealerne, samt sikring af hensigtsmæssig skovnaturtypebevarende drift og pleje.